[2019] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 995

ਐਮ/ਐਸ ਦੀਪ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ

ਬਨਾਮ

ਆਯਲ ਅਤੇ ਨੈਚੁਰਲ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁਸਾਰ

(ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9106 ਆਫ 2019)

ਨਵੰਬਰ 28, 2019

[ਰੋਹਿੰਟਨ ਫਾਲੀ ਨਰੀਮਨ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ

ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਾਣੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 227 – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ – ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ – ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਬੰਧ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ – ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ – ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਲੈਕਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਬੈਨ ਖਿਲਾਫ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬੈਨ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੰਤਮ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਕਹੀ ਗਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ – ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਿਵਿਲ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 227 ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ. 5 ਦੇ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਛੂਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 37 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਬਰਤੇਗੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ – ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਆਮ ਝਾੜੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰਕ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਨੁਬੰਧ ਅਤੇ ਬੈਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿੱਚ ਸੀ – ਹੋਰ ਵੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਦਾਲਤ, ਇੱਕ ਆਰਟ. 227 ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ – ਮਧਿਆਸਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 – ਧਾਰਾਵਾਂ 5, 37,

ਮਧਿਆਸਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996: ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ – ਫੈਸਲਾ: ਐਕਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮਧਿਆਸਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੈ – ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਰਟ. 227 ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਮਧਿਆਸਤਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਮਧਿਆਸਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮਧਿਆਸਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ 227 ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14, 7]

ਐਸ.ਬੀ.ਪੀ. & ਕੰ. ਬਨਾਮ ਪਟੇਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 618 : [2005] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 688 – ਦਾ ਪਾਲਣਾ।

ਫਿਊਚਰਸਟ ਡੇ ਲਾਸਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜਿੰਦਲ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 333 : [2011] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ।

1.2 ਮਧਿਆਸਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 29ਏ ਜੋ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2016 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਸਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਮਧਿਆਸਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12 ਮਹੀਨੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ, ਧਾਰਾ 34(6) ਨੂੰ ਉਸੇ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਤਿੰਨ ਪਿਛਲੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਧਿਆਸਤਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 10, 11] [1004-D-F]

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ/ਐਸ ਵਰਿੰਦਰ ਕੰਸਟ. ਲਿਮਿਟੇਡ. (2020) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 111 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.3 ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਨ–ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ I ਅਧੀਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12]

1.4 ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226/227 ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਟਰੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਫਲਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਵੀ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਨਾਨ–ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ ਦੁਆਰਾ ਅਛੂਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਬਰਤੇਗੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 13]

ਨਿਵੇਦਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੈਲੂਲਰ ਆਪਰੇਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.

337 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1.5 09.05.2018 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਪੱਖ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੀ ਡਰਿੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਡੀਕਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਧੀਨ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ 02.11.2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਖੋਜ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ, ਅਪੀਲ ਹੇਠ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਅਪੀਲ ਹੇਠ ਫੈਸਲਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ "ਛੁੱਟੀ" ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ ਕਿ 18.10.2017 ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕ ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਝਾੜੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ 227, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮੈਨੂਅਲ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਨਹੀਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਲਤ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕੰਟਰੈਕਟ ਮੈਨੂਅਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼, ਪਰ ਸੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ" ਹਨ cropped up ਉਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਆਰਡਰ ਰਹੋ. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸੂਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41(e) ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਏ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖਣਾ. [ਪਰਾ 16]

1.6 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ – ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਾਲ, ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 17]

1.7 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮੂਹ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ। ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਯ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ। ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਮੰਡੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18, 19]

ਐਸ.ਬੀ.ਪੀ. & ਕੰ. ਬਨਾਮ ਪਟੇਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਇੱਕ ਹੋਰ (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 618 : [2005] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 688 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਅਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (2008) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 128 : [2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 569 ; ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਸ਼ੀ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2019 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 168 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2011] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 8 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 569 ਪੈਰਾ 8 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2020] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 111 ਪੈਰਾ 11 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2011] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 337 ਪੈਰਾ 14 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2005] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 688 ਪੈਰਾ 14 ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2005] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 688 ਪੈਰਾ 17 ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 910 ਦੀ 2019

ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 25.07.2018 ਨੂੰ ਆਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਰ/ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਿਵਿਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9308 ਦੀ 2018 ਤੋਂ।

ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਿਸ਼ੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਕੁਰ ਸੈਗਲ, ਸੁਭਮ ਕੁਲਸ਼ਰੇਸ਼ਠਾ, ਈ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ ਮਿਸ਼ਿਕਾ ਰੋਹਤਗੀ, ਮਿਸ ਪਾਰੁਲ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਅਜੀਤੇਸ਼ ਸੋਨੀ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ. ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਸੰਦੀਪ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਪ੍ਰਹਾਰਾ, ਵਿਨਾਯਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਕਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਨਨ ਪੋਪਲੀ, ਮਿਸ ਮ੍ਰਿਨਮਯੀ ਸਾਹੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ("ਐਕਟ" ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ "ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ.") ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਏਅਰ ਕੰਪ੍ਰੈਸਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਇੱਕ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ।

ਠੇਕਾ ਕਰਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ, 11.10.2017 ਨੂੰ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਠੇਕਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪਕਰਣ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ 12.10.2017 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵੈਂਡਰ ਕੋਡ ਬਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਤੈਰਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਬਿਡਾਂ ਲਈ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 18.10.2017 ਨੂੰ, ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ "ਹੋਲਡ/ਆਈਡਲ" ਯਾਨੀ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਲੈਕਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਚੂੰਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 02.11.2017 ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਮਧਿਆਸਥ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਸੀ. ਉਪਾਧਿਆਯਾ (ਰਿਟਾ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੱਜ) ਨੂੰ 21.12.2017 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਮਧਿਆਸਥ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 02.02.2018 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮਧਿਆਸਥ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਠੇਕਾ ਖਤਮ ਕਰਨ/ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15.02.2018 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 11.10.2017 ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਲੈਕਲਿਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖਿਆ 17 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਧਿਆਸਥ ਅੱਗੇ ਲਿਆਈ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ 17 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਸੋਧ ਨੂੰ 10.03.2018 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮਧਿਆਸਥ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ।

5. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਮਧਿਆਂਕਨ ਨੋਟਿਸ ਸਿਰਫ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਸੀ, ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਬਲੈਕਲਿਸਟਿੰਗ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 09.05.2018 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 02.11.2017 ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਸਿਰਫ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ 18 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 15.02.2018 ਦੇ ਦਫਤਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਉਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

6. ਉਸੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਕਿ 09.05.2018 ਨੂੰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਨੇ 15.02.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੰਤਮ ਮਧਿਆਂਕਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7. ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀ ਸਿਟੀ ਸਿਵਿਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 31.05.2018 ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਨਤੀਜਤਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਿਵਿਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਦਾ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9305/2018 ਸੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਅਧੀਨ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗੁਜਰਾਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਟੀ ਸਿਵਿਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 25.07.2018 ਨੂੰ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯਾਚੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਦਲੀਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਫਿਰ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਕੰਟਰੈਕਟ

ਮੈਨੂਅਲ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ 18 ਅਧੀਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਧਿਆਂਕਨਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਉੱਠੇ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਧਿਆਂਕਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੋਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸਿਟੀ ਸਿਵਿਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

8. ਮਿਸਟਰ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ 37 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਨਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਭਾਵ, ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਨੂੰ ਸੰਭਵਤ: ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਐਸ.ਬੀ.ਪੀ. & ਕੰ. ਬਨਾਮ ਪਟੇਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 618 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਰਸਟ ਡੇ ਲਾਸਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਜਿੰਦਲ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2011) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 333 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 37(2) ਅਧੀਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਦੁੱਖੀ ਸਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2002 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ, ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਗਏ, ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿ "ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਗਲਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9. ਮਿਸਟਰ ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਾਧੂ ਸਾਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਠੇਕੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 27.1 ਹੈ, ਵਿੱਚ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 02.11.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਤਮੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਐਸ.ਬੀ.ਪੀ. & ਕੰ. (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226/227 ਅਧੀਨ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀ ਅਪੀਲ ਸੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਇਆ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ 227. ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, (2008) 10 SCC 128 ਜੋ ਕਿ ਏ. ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਨੇ ਐਸਬੀਪੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਉਹ ਫਿਰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ 227, ਹਾਲਾਂਕਿ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਲਈ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੇਟੈਂਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇੱਕ ਹੈ ਅਜਿਹੇ. ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

10. ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਧਾਰਾ 5 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:-

"5. ਨਿਆਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਦੀ ਹੱਦ.- ਇਸ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਵਾਏ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।"

ਧਾਰਾ 37 ਜੋ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:-

"37. ਅਪੀਲਯੋਗ ਆਦੇਸ਼.- (1) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੂਲ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਨਾਮਤੰਰ 'ਤੇ:-

(ਕ) ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ; (ਖ) ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਯ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ;

(ਸੀ) ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਇਕ ਮਧਿਆਲਾ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ।

(2) ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਮਧਿਆਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ-

(ਅ) ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ; ਜਾਂNONE

(ਬ) ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਇਕ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਯ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ।NONE

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29ਏ ਅਧੀਨ ਜੋ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2016 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਲਾ ਇਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਮਧਿਆਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ 12 ਮਹੀਨੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਧਾਰਾ 34 ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇਸੇ ਸੋਧ ਨੇ ਧਾਰਾ 34(6) ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ 1996 ਦਾ

ਐਕਟ ਤਿੰਨ ਪਿਛਲੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਧਿਆਲਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਰਿੰਦਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਮਿਤੀ 17.09.2018, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 23155/2013 ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਧਿਆਲਾ ਇਨਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕੇ।

12. ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ I ਅਧੀਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਸਿਵਾਏ ਜਿਥੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ। ਧਾਰਾ 37 ਕੁਝ ਖਾਸ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੈਰੀ ਖਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ (ਧਾਰਾ 37(2) ਦੇਖੋ ਐਕਟ)

13. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226/227 ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਮਧਿਆਸਤਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਟਰੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਫਲਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਕਿ ਲੇਖ 227 ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਛੂਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ, ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਹਨ।

14. ਨਿਵੇਦਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੈਲੂਲਰ ਆਪਰੇਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2011) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 337, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“11. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ/ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਸਮੇਤ ਹੇਬੀਅਸ ਕੋਰਪਸ, ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ, ਮੈਂਡੇਮਸ, ਕੁਓ ਵਾਰੰਟੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਹਿਬਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮੂਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਐਲ. ਚੰਦਰਾ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਏਜੰਸੀ/ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ/ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਯ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਇਹ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮੰਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

12. ਥਾਨਸਿੰਘ ਨਾਥਮਲ ਬਨਾਮ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 1419 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੰਯਮ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਉਪਾਯ

ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ:

"... ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਯ ਉੱਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਕੀਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ।"

13. ਟਿਟਾਘੁਰ ਪੇਪਰ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਓੜੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (1983) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 433, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"11. ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਾਯ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਯ ਨੂੰ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਲਸ, ਜੇ. ਨੇ ਵੂਲਵਰਹੈਮਪਟਨ ਨਿਊ ਵਾਟਰਵਰਕਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਹਾਕਸਫੋਰਡ (1859) 6 ਸੀਬੀਐਨਐਸ 336 : 141 ਈਆਰ 486 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਾਸੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਹੈ: '... ... ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ .... ਪਰ ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਕਿਸਮ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜੋ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਯ ਦਿੰਦਾ ਹੈ. .... ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਯ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੋਰਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।'

ਇਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਸ ਵਿੱਚ ਨੇਵਿਲ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ 1919 ਏ.ਸੀ. 368 : (1918-19) 10 ਆਲ ਈ.ਆਰ. ਰੈਪ. 61 (ਐਚ.ਐਲ) ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਨੀਡਾਡ ਅਤੇ ਟੋਬੈਗੋ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਗੋਰਡਨ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ 1935 ਏ.ਸੀ. 532 (ਪੀ.ਸੀ.) ਅਤੇ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਮਾਸਕ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ (1939-40) 67 ਆਈ.ਏ. 222 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1940 ਪੀ.ਸੀ. 105 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਮਿਨੇ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

14. ਮਫਤਲਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1997) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 536, ਬੀ.ਪੀ. ਜੀਵਨ ਰੈੱਡੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ) ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

“77. … ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 226 - ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ - ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਅਤੇ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 226/ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਰੂਰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ ਐਨਕਟਮੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤੇਗੀ।”

15. ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਦਿਆਨਾਥਨ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਬੂਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਬਨਾਮ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਿਲਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1969 ਐਸ.ਸੀ. 556 ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਚਾਰ ਕਿਸੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ

ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ਤ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਥਾਨਸਿੰਘ ਨਾਥਮਲ ਬਨਾਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਚਾਰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੰਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।"

ਐਸ.ਬੀ.ਪੀ. & ਕੰਪਨੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 226/227 ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"45. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਰਬਿਟੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਜਾਂ 227 ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਧਾਰਾ 37 ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ, ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਆਖਰਕਾਰ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜੀਵ ਹੈ, ਅਰਬਿਟੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ, ਭਾਵੇਂ, ਜੇ ਮੌਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਧੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਇ

46. ਨਿਆਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਜਾਂ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਹਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਉਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਖਿਲਾਫ 227 ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

15. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ.ਬੀ.ਪੀ. & ਕੋ. (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਨਾ-ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"9. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 11(4) ਅਧੀਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ,

ਧਾਰਾ 11(7) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਐਸ.ਬੀ.ਪੀ. & ਕੋ. ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਹੀ ਅਪੀਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਜਾਂ ਉਸ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਮਜਦ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਨਾਮਜਦ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।"

ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੱਖ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 227 ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

16. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 09.05.2018 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਢੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉੱਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ 02.11.2017 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ, ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ "ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਤੇ" ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ ਕਿ 18.10.2017 ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਓ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਝਗੜਿਆਂ ਵ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਕੰਟਰੈਕਟ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗਲਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕੰਟਰੈਕਟ ਮੈਨੂਅਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਸੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ "ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ" ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮੀ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41(e) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹਰਜਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ. ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ। ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਊਚਰਸਟ ਡੇ ਲਾਸਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

“89. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਐਕਟ, 1940, ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਅਤੇ 2004 ਤੱਕ (ਪੀ.ਐਸ. ਸਥਾਪਨ ਬਨਾਮ ਅੰਧਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2004) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 672 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ। ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਐਕਟ, 1940 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 'ਤੇ, ਜੋ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸੋਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਯੂ.ਐਨ.ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ.ਏ.ਐਲ. ਮਾਡਲ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਮਪੂਰਣ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤੁਲਜ਼ਾਪੁਰਕਰ,ਜੇ. ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ “ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਆਯਾਤ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ 'ਐਸੇ ਕੰਮ ਜੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਕਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ'”। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਖਾਸ ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਲੇਖ 227 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਉਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ। ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਫਿਊਚਰਸਟ ਡੇ ਲਾਸਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਲੇਖ 227 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

18. ਸ੍ਰੀ ਰੋਹਤਗੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੂਹਿਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ। ਇਹ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼ਸ਼ੀ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 2019 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 168 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ:

7. ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, 1999 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

8. ਭਾਵੇਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਹਾਊਸਿੰਗ & ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ., ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1970) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 368 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ: “ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਜ਼ਮਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਤੇ (ਬ) ਆਪਣੇ ਸਾਫ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਰੁਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੈ। ਖੰਡ (ਸੀ) ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਲੱਗਦਾ। ਇਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ" ਅਤੇ "ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ" ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਤੋਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਖੰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਗਲਤੀਆਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਖਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥਕ ਨੁਕਸ ਲਈ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਪਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਕੋਡ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਝੁਕਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਲਈ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ, ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਇਹ ਸਵਾਲ. ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐੱਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸੀ। ਪੰਨਾ 373 'ਤੇ

19. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਦਨੁਸਾਰ, ਮਧਿਆਂਤਰਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹੁਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਡੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate